

Суспільний фонд «Відкрита позиція» (Киргизстан)
Центр демократичних інституцій (Україна)
Бюро з демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ
Відділ релігієзнавства Інституту філософії НАН України
Кафедра релігієзнавства філософського факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Департамент у справах релігій та національностей Міністерства культури України
за підтримки
Норвезького Гельсінського Комітету

**Міжнародний експертний форум
“Свобода релігії та переконань в умовах сучасних викликів”**

14-15 вересня 2016 року, Київ, Україна

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (вул. Володимирська, 60, ауд. 330)

Модератор: **Атиркуль Алішева**, директор Інституту регіональних досліджень (Киргизстан), член Громадської експертної ради при Президенті Киргизької Республіки.

13 вересня 2016 року, прибуття учасників
Прес-конференція

14 вересня 2016 року, День перший

09.00-09.30 **Реєстрація**
Час для спілкування преси з організаторами й учасниками

09.30-10.00 **Відкриття. Привітання. Цілі та очікування.**

10.00-12.00 **Ситуація з реалізацією свободи релігії та переконань. Оглядові доповіді по країнам**

- **Огляд по Киргизстану, 20 хвилин**

П. Дмитро Кабак, президент СФ “Відкрита позиція” (Киргизстан), член Панелі БДППЛ ОБСЄ з питань свободи релігії та переконань

- **Огляд по Казахстану, 20 хвилин**

П. Роман Подопрігора, професор, д. ю. н. (Казахстан), в минулому – член Панелі БДППЛ ОБСЄ з питань свободи релігії та переконань

- **Огляд по Таджикистану, 20 хвилин**

П. Муатар Хайдарова, голова правління ГО “Суспільство і право”, к. ю. н. (Таджикистан), член Панелі БДППЛ ОБСЄ з питань свободи мирних зібрань

- **Огляд по Кавказу, 20 хвилин**

П. Шорена Кобаїдзе, координатор програм Центру з вивчення етнічних питань і мультикультуралізму (Грузія)

Питання-відповіді. Обговорення, рекомендації, 40 хвилин

12.00-12.30 Перерва

12.30-14.00 **Оглядові доповіді (продовження)**

- **Огляд по Україні, 20 хвилин**

П. Максим Васін, Виконавчий директор Інституту релігійної свободи (Україна)

- **Свобода релігії та переконань в умовах конфлікту (Крим, Донецьк, Луганськ), 40 хвилин**

П. Шейх Саїд Ісмагілов, муфтії Духовного управління мусульман України «Умма» (Україна)

П. Євгеній Харьковченко, зав. кафедри релігієзнавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка, д. ф. н, професор (Україна)

П. Таміла Ташева, співзасновник і координатор ГО «Крим SOS» (Україна)

Питання-відповіді. Обговорення, рекомендації, 30 хвилин

14.00-15.00 Обід

15.00-16.30 **Тематичні доповіді з питань свободи релігії та переконань: Центральна Азія, Кавказ, Україна**

- **Контент-аналіз публікацій ЗМІ на тему свободи релігії, 40 хвилин**

П. Тарас Антошевський, директор Релігійно-інформаційної служби України (Україна)

П. Євгеній Зав'ялов, медіа спеціаліст СФ “Відкрита позиція” (Киргизстан)

- **Правове регулювання питань організації кладовищ і поховань, 20 хвилин**

П. Андрій Закревський (Україна)

Питання-відповіді. Обговорення, рекомендації, 20 хвилин

16.30-17.00 Перерва/Фото

17.00-17.30 **Міжнародні механізми й організації з питань свободи релігії та переконань**

- **Огляд діяльності ОБСЄ/БДПЛ в області свободи релігії та переконань, 30 хвилин**

П. Дільноза Сатарова, Спеціаліст БДПЛ ОБСЄ з питань свободи релігії чи переконань (Польща)

Питання-відповіді. Обговорення, рекомендації, 10 хвилин

17.30-19.30 Заходи для іноземних гостей

19.30 Вільний час

15 вересня 2016 року, День другий

09.00-09.30 **Реєстрація**

09.30-10.30 **Свобода релігії та переконань: роль органів влади України**

- **Питання свободи релігії та переконань через призму діяльності органів влади у справах релігій, 20 хвилин**

П. Андрій Юраш, директор Департаменту у справах релігій та національностей Міністерства культури України, к. п. н., доцент

- **Еволюція повноважень центрального органу влади України, що реалізує державну політику в сфері релігії, 20 хвилин**

П. Лариса Владиченко, зам. директора Департаменту у справах релігій та національностей Міністерства культури України, д. ф. н.

Питання-відповіді. Обговорення, рекомендації, 20 хвилин

10.30-11.30 **Релігійні практики: різноманіття релігій та переконань, включно з атеїзмом, питання світськості**

Модератор – *п. Віктор Єленський*, народний депутат України, д. ф. н., професор (Україна)

- **Питання ідентичності, зовнішнє виявлення свободи релігійних та інших переконань, 20 хвилин**

П. Олександр Саган, зам. керівника Відділення релігієзнавства Інституту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, д. ф. н., професор, (Україна)

П. Олег Цой, голова буддійського товариства «Чам Сен», голова ГО «Інтерфейт Кансіл» (Міжконфесійна Рада, Киргизстан)

Питання-відповіді. Обговорення, рекомендації, 10 хвилин

11.30-12.00 **Перерва**

12.00-14.00 **Сучасні виклики свободі релігії та переконань**

Модератор – *п. Віталій Пономарьов*, директор Центральноазіатських програм Правозахисного центру «Меморіал» (Росія)

- **Екстримізм і радикалізація як виклики свободі релігії та переконань, 20 хвилин**

П. Муатар Хайдарова, голова правління ГО “Суспільство і право” (Таджикистан)

П. Алла Арістова, д. ф. н., проф., Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України (Україна)

- **Тема, 20 хвилин**

П. Хайнер Білефельдт, Спеціальний доповідач з питання про свободу релігії чи переконань Ради з прав людини ООН

П. Михайло Черенков, д. ф. н., проф., Український Католицький Університет (Україна)

- **Свобода релігій та переконань в доповіді Державного Департаменту США, 20 хвилин**

П. Людмила Філіпович, зав. відділом Відділення релігієзнавства Інституту філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України, д. ф. наук, проф. (Україна)

Питання-відповіді. Обговорення, рекомендації, 30 хвилин

- 13.00-13.30 **Розробка Плану дій по просуванню і захисту свободи релігії та переконань, включно з атеїзмом**
- Робота в групах: користування свободою релігії та переконань (одноосібно, спільно з іншими, публічним, приватним порядком, питання безпеки, різноманіття суспільства), 30 хвилин
- 14.00-15.00 Обід
- 15.00-16.00 **Розробка Плану дій по просуванню і захисту свободи релігії та переконань, включно з атеїзмом**
- Презентації роботи в групах, 45 хвилин
- Питання-відповіді. Обговорення, рекомендації, 15 хвилин
- 16.00-17.00 **Міжнародні механізми й організації з питань свободи релігії та переконань**
- Проект Керівництва БДПЛ ОБСЄ в області свободи релігії та переконань і безпеки, 60 хвилин
- П. Дільноза Сатарова*, Спеціаліст БДПЛ ОБСЄ з питань свободи релігії чи переконань (Польща)
- 17.00-18.30 Підведення підсумків. Закриття. Фуршет.

16 вересня 2016 року, від'їзд учасників Форуму